

Haaientanden en mist(te)verstanden

Klaas Nijholt*

Inleiding

Het vinden van haaien- en roggentanden tijdens opgravingen in Miste is altijd een fantastische ervaring, vooral omdat de wat grotere exemplaren relatief niet veelvuldig voorkomen. Daarna de correcte determinatie, wat niet altijd eenvoudig blijkt te zijn. Voor het op naam brengen van de twee haaiensoorten in casu heb ik gebruik gemaakt van het werk over tertiaire haaien- en roggentanden van Nolf (Nolf 1988). Echter, dit bleek te leiden tot onvolkomenheden.

Rectificatie

In het laatste Afzettingennummer (jaargang 25-4, december 2004), heb ik in twee artikelen melding gedaan van tanden van diverse haaiensoorten uit Miste, gevonden tijdens de Miste opgraving van 2004. Het ging in deze artikelen met name om twee soorten, te weten: *Isurus hastalis* (Agassiz, 1843) en *Notorhynchus primigenius* (Agassiz, 1844). Naar aanleiding van deze artikelen kreeg ik een reactie van F. van der Hocht. Deze reactie is tevens de reden voor deze rectificatie. De door F. van der Hocht gemaakte kritische kanttekeningen over een aantal nomenclatuur onvolkomenheden gaven hiervoor terechte gronden. Aldus:

Isurus hastalis (Agassiz, 1843) moet zijn: *Cosmopolitodus hastalis* (Agassiz, 1838)

Notorhynchus primigenius (Agassiz, 1844) moet zijn: *Notorhynchus primigenius* (Agassiz, 1835)

De hierboven vermelde rectificaties zijn in het verleden door F. van der Hocht al eens besproken in Afzettingen, maar worden blijkbaar toch steeds foutief uit diverse literatuur geciteerd (Van der Hocht, 1978).

Discussie

Dat correcte naamgeving een nobel streven is, bleek tijdens het schrijven van een artikel in Grondboor en Hamer over Cadzand (Nijholt en Van den Hoek Ostende, 2004). In dat artikel dat met name over fossiele zoogdieren ging en waarbij de nomenclatuur van haaiantanden zijdelings aan bod kwam, ontstond er een discussie over '*Isurus hastalis*'. De aanleiding van die discussie was een artikel over haaiantanden van S. Verschueren en medewerkers in het jubileumnummer van Miste 2003. Daar kwamen de leden van de werkgroep kraakbeenvissen met '*Cosmopolitus hastalis*' op de proppen. Na overleg, email en briefwisselingen met onder andere S. Verschueren en T. Bor is toen besloten om in dat artikel over Cadzand '*Isurus*' boven '*Cosmopolitodus*' te laten prefaleren. Eén van de doorslaggevende redenen was dat het géén specifiek haaiantandenartikel was over Cadzand, maar dat de eerste vondst van een fossiele bunzing, *Mustela putorius* L., 1758 (Jenster, 1992), centraal stond.

Cosmopolitodus hastalis
FOTO SYLVIA VERSCHUEREN

Een andere reden was ook, dat er blijkbaar toch noch discussie is in haaiantandenland over '*Isurus*' versus '*Cosmopolitodus*'. Aan deze discussie buiten dit artikel viel en omdat '*Isurus*' toch een van de meest gevonden tanden is in Cadzand is het bij '*Isurus*' gebleven.

Dankwoord

In het bijzonder ben ik veel dank verschuldigd aan F. van der Hocht. Mede door zijn reactie en aanvullende gegevens zijn er toch nog wat mis(te)verstanden opgehelderd.

Literatuur

- Hocht, F. van der, 1978. Bestandsaufnahme der Chondrichthyes-Fauna des Unteren Meeressandes (Oligozän, Rupelium) im Mainzer Becken - Meded. Werkgr. v. Tert. en Kwart. Geolog., vol. 15, nr. (3): 77-83.
- Jenster, B., 1922. Bunzing, *Mustela putorius*. in: Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Vlaar, C. Smeenk en J.B.M. Thissen. Atlas van de Nederlandse zoogdieren - KNNV Uitgeverij : 146-149.
- Nolf, D., 1988. Dents de requins et de raies du tertiaire de la Belgique - Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen, Brussel.
- Nijholt, K.J. en L.W. van den Hoek Ostende, 2004. Nieuwe vondsten van fossiele zoogdieren van het strand van Cadzand - Grondboor en Hamer, 58 (3/4): 61-65.
- Nijholt, K.J., 2004. Het verwerken van Miste materiaal - Afzettingen WTKG, 25 (4): p. 60.
- Nijholt, K.J., 2004. Miste@last - Afzettingen WTKG, 25 (4): 61-62.
- Verschueren, S. en medewerkers, 2003. Miste: tanden (kraakbeenvissen) gezocht. - Afzettingen WTKG, Mistenummer - jubileumgraafactie september 2003: 27-30.

*Klaas Nijholt, Leerbroekstraat 48, 1507 KX Zaandam, tel. 075 - 616 90 68, email: klaasnijholt@hotmail.com